

מסכת יבמות דף מ.

• (דף לט:): מאן תנא...

רבי יצחק בר אבדימי אבא שאול היא	רבי יצחק בר אבדימי אבא שאול היא	מאן תנא להא דת"ר "יבמה יבא עליה" מצוה
רצה כונסה, רצה אינו כונסה	שכונסה או לשם נוי או לשם אישות	שבתחילה היתה עליו בכלל היתר
כשקדשה אחיו, נאסרה עליו משום אשת אח		נאסרה
כשמת בלא בנים, הותרה לו ליבום		וחזרה והותרה
רצה כונסה, רצה חולץ לה	שכונסה או לשם נוי או לשם אישות	יכול תחזור להתירה הראשון
הגירסא <u>מצוה</u> , שמצוה עליו ליבמה יותר מחליצה	הגירסא <u>למצוה</u> , שצריך לייבם אותה לשם מצוה	ת"ל "יבמה יבא עליה...ויבמה", מצוה

• (דף לט-מ): המשך הגמ' - אימא (רישא)....

<p>קושית הגמ' - אימא (רישא).... בענין קרבן מנחה דכבר כתיב שיאכלו אהרן ובניו השייריים, וא"כ מצות תאכל קרא יתירה הוא.... בשלמא לרבא דתני "מצוה" ורבנן היא, הכא הכי קאמר....</p> <p>אלא לרב יצחק בר אבדימי דתני "למצוה" ואבא שאול היא, מאי תרי גוויי איכא דקא ממעט תנא...?</p> <p>(דע"כ בתרי גוויי בעיא לאוקמי דומיא דיבום, וביבום כשבעל שלא לשם מצוה פגע בערוה, אבל כאן אין חסרון באכל שלא לשם מצוה?)</p> <hr/> <p>וליא למימר שה"א רצה לתאבון אכלה רצה אכילה גסה אוכלה, דהא אכילה גסה לא שמיא אכילה, דאמר ר"ל האוכל אכילה גסה ביה"כ פטור דלא עבר על "אשר לא תעונה", שאף זה עינוי הוא שמזיק את גופו, וכיון דלאו אכילה הוא, מ"יאכלו אהרן ובניו" נפקא</p> <hr/> <p>וליא למימר שה"א רצה מצוה אוכלה, רצה חמץ אוכלה, דהא כתיב "לא תאפה חמץ, חלקם נתתי אותה", ואמר ר"ל ואפי' חלקם לא תאפה חמץ, ומהתם נפקא</p> <hr/> <p>תירוץ הגמ' - אלא ה"א רצה מצוה אוכלה רצה חלוט אוכלה... ואע"פ שחלוט מצוה היא לענין יוצא ידי חובתו בפסח, דהיכא דחלטיה מעיקרא, כיון דהדר אפייה בתנור, לחם עוני קרינא ביה, ויוצא ידי חובתו, היינו למצות מצוה בפסח, אבל לענין אכילת קרבן מנחה, כבר כתיב במקום אחר "ואכלוה מצות", וכתוב כאן פעם שנית לעיכובא, מצות (מצוה גמורה) ולא חלוט</p>		
לפי רבי יצחק בר אבדימי אבא שאול היא	לפי רבי יצחק בר אבדימי אבא שאול היא	(רישא) - "והנותרת ממנה (מנחה) יאכלו... מצות תאכל במקום קדש" מצוה
רצה אוכלה, רצה אינו אוכלה	שאוכלה בכל אופן, מצוה או חלוט או חמץ	שבתחילה היתה עליו בכלל היתר
כשהוקדשה, אסור באכילה		נאסרה
בהקטרת הקומץ		וחזרה והותרה
רצה כהן שעבד עבודתה אוכלה, רצה כהן אחר אוכלה **	רצה מצוה אוכלה, רצה חלוט אוכלה	יכול תחזור להתירה הראשון
הגירסא <u>מצוה</u> , שמצוה בכהן שעבד עבודתה יותר מכהן אחר	הגירסא <u>למצוה</u> , תנא ביה קרא לעכב, מצות ולא חלוט	ת"ל "מצות תאכל במקום קדש", מצוה
ליכא למימר רצה אוכלה, רצה אינו אוכלה, דהא כתיב "ואכלו אותם אשר כופר בהם" כי היכי דתהוי כפרה שלימה		

מסכת יבמות דף מ.

• משנה

אבא שאול	ת"ק	נכסים של מת...
כאחד מן האחים לנחלה		החולץ ליבמתו אין שם אב
של אב		יש שם אב
של יבם		הכונס את יבמתו אין שם אב
של אב	של יבם	יש שם אב

• גמרא

משנה - החולץ ליבמתו, הרי הוא כאחד מן האחים לנחלה	
תירוצ הגמ'	קושית הגמ'
לאו לאשמועינן דלא איבד זכותו תניא לה, אלא לאשמועינן דלא שקיל כולהו נכסי, דה"א חליצה במקום ייבום קיימי ונשקול כולהו נכסי, קמ"ל	פשיטא דלא איבד זכותו?
אלא לעולם ה"א היה שאיבד זכותו, דכיון דאפסדה מייבום, שפסלה על האחים, ה"א דלקנסיה ואין לו כלום, קמ"ל דהרי הוא כאחד מן האחים	אי הכי דלגרועי אתא, אינו אלא כאחד האחים מיבעי ליה?

• אמר עולא, וכן אמר ר' יצחק נפחא, הלכה כר' יהודה...

הלכה כר' יהודה דכתיב "והיה הבכור אשר תלד" - כבכור, מה בכור אין לו בחיי האב, אף היבם אין לו בחיי האב	
תירוצ הגמ'	קושית הגמ'
יקום על שם אחיו כתיב, ולא על שם אביו כתיב, וכיון דבשעה שקם על שם אחיו לא שקל, תו לא שקיל	אי מה בכור נוטל פי שנים לאחר מיתת האב, לימא ביבם נמי, אם מת האב לאחר היבום, נוטל היבם חלקו וחלק אחיו?
אין היבום תלוי בנחלה, שהיבום מצוה בפני עצמו הוא, אלא שאם יש נחלה, והאב מת, אז נוטל היבם את הנחלה	אימא היכא דאיכא אב דלא שקיל יבם נחלה, לא תתקיים מצות יבום?

• ר' ינאי ור' יוחנן שניהם אומרים בשתי מעשיות נפרדים שאין הלכה כר' יהודה, שיחיד ורבים, הלכה כרבים.

מסכת יבמות דף מ:

• משנה

<p>החולץ ליבמתו, הוא אסור בקרובותיה כאילו היא אשתו, וכל קרובות הנאסרות מחמת אשה גמורה, אסורות מדרבנן בחלוצה, וכל הנך עריות דאורייתא נינהו באשתו, וגזרינהו רבנן בחלוצתו, (דגזרו חלוצתו אטו גרושתו)</p>	
<p>הוא אסור בקרובותיה: אמה, אם אמה, אם אביה, בתה, בת בתה, בת בנה, ועוד אחותה בזמן שהחלוצה קיימת</p>	
<p>והאחין האחרים שלא חלצו, מותרין בכל קרובות אלו של החלוצה</p>	
<p>והיא אסורה בקרוביו...</p>	
<p>אבי אביו אביו שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)</p>	<p>אביו משום כלתו (ערוה) אבי אביו משום כלת בנו, (שניה אפילו באשתו גמורה)</p>
<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בנו בן בנו</p>	<p>בנו משום אשת אב (ערוה) בן בנו משום אשת אבי אביו, (שניה אפילו באשתו גמורה)</p>
<p>את, שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בן אחיו</p>	<p>אחיו (משום אשת את) בן אחיו (משום אשת אחי אביו)</p>
<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) חנה (צרת חלוצה)</p>	<p>מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו, • לאה וחנה נשואות לשמעון, ומת שמעון • ראובן חולץ ללאה, ואסורה בצרתה חנה משום "לא יבנה".... • ראובן אסור בקרובותיה של לאה • ראובן מותר בקרובותיה של חנה (צרת חלוצתו), דלא אמרינן שהצרה כחלוצה עצמה</p>
<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) נכרי - רחל (אחות חלוצה), חנה (צרת קרובת חלוצה)</p>	<p>ואסור בצרת קרובת חלוצתו • ראובן חלץ ללאה • רחל ולאה אחיות • רחל נשואה לנכרי, ולה צרה ושמה חנה • מת הנכרי, ראובן אסור ברחל (קרובת חלוצתו) וצרתה חנה</p>

מסכת יבמות דף מ:

• איבעיא להו...

איבעיא להו, גזרו שניות בחלוצה או לא?	
או דלמא לא שנא, וגזרו רבנן בחלוצה גם על שניות?	בערוה דאורייתא גזרו בהו רבנן שניות, אבל בחלוצה דאפילו עריות דידה דרבנן, לא גזרו רבנן שניות,

• ת"ש הוא אסור באמה ובאם אמה...

הוא אסור באמה ובאם אמה, ואילו אם אם אמה (דהיא מן השניות) לא קתני? וא"כ יש ראייה דלא גזרו רבנן שניות בחלוצה	
אינה ראייה, ד"ל לעולם גזרו שניות בחלוצה, ולעולם אם אם אמה אסורה, והא דלא תני אם אם אמה במשנה, משום דקבעי למיתני סיפא "והאחין מותרין",	
ואי תני אם אם אמה, ה"א האחין מותרין דוקא באם אם אמה שאינה אלא שניה, ולא גזרו שניות בזיקה, אבל אמה ואם אמה שדאורייתא לגבי אשה גמורה, ה"א אסורין אף על האחין, דגזרו עריות בזיקה, ואפילו לאחר חליצה, דנימא דאיהו שליחותיהו עבד	
להכי לא תני אם אם אמה, כדי שיבינו שהאחין מותרין אפילו על העריות שהם דאורייתא באשה גמורה, ולא אמרינן דקרובים של החלוצה אסורות על כל האחים	
קושית הגמ' - ולימא אם אם אמה שהיא נמי אסורה לחולץ, ולימא והאחין מותרין בכלן, ואז אין חשש שיטעו שדוקא האם אם אמה אסורה, דתני שכולן אסורין?	
הגמ' נשארית בקשיא	

• ת"ש היא אסורה באביו ובאבי אביו...

היא אסורה באביו ובאבי אביו....	
אבי אביו אביו שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)	אביו משום כלתו (ערוה) אבי אביו משום כלת בנו, (שניה אפילו באשתו גמורה)
קתני מיהא אבי אביו, מאי לאו משום חולץ דהויא לה כלת בנו, וש"מ גזרו שניות בחולץ	
לא, משום המת, דהויא לה כלת בנו מצד המת שהיתה אשתו גמורה, ולעולם לא גזרו שניות בחולץ	

מסכת יבמות דף מ:

• ת"ש ובבן בנו...

היא אסורה בבן בנו ...	
(סבא, אביהן של המת והחולץ) שמצעך (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בנו בן בנו	בנו משום אשת אב (ערוה) בן בנו משום אשת אבי אביו, (שניה אפילו באשתו גמורה)
מאי לאו משום חולץ, דהויא לה אשת אבי אביו, וש"מ גזרו שניות בחולץ	
לא, משום המת, והויא לה אשת אחי אבי אביו מצד המת שהיתה אשתו גמורה, ולעולם לא גזרו שניות בחולץ	
קושית הגמ' - לפי אמימר דלא גזרו על אשת אחיו אבי אביו אפילו באשתו גמורה, וליכא לתרץ הכי, מאי איכא למימר?	
<p>תירוץ הגמ' - לעולם הבן בנו כאן האי בן בנו של הסבא אביהן של המת, דהוא בן האח, וא"כ בנו היינו אחיו, ובבן בנו היינו בן אחיו, דהם אשת אח ואשת אחי אביו ואינם שניות, ולכן גזרו על החולץ, והכי תני דהיא אסורה באביו, והדר תני ובבנו של אביו שהוא אחי המת והחולץ, וקמה עליה בלא יבנה משחלץ לה האחד, ולבן בנו של אביהן דהויא לה אשת אחי אביו</p>	
<p>וזה דתני אח"כ אחיו ובן אחיו, אע"ג דכבר תני בנו ובן בנו, ופירשנו שהם באמת אחיו ובן אחיו, משום דתני אחיו ובן אחיו מן האב, ואחיו ובן אחיו מן האם, וכגון שהמת והחולץ היו אחין מן האב ומן האם, ולשניהם אח מן האם שלא מן האב</p>	
<p>ובן אחיו מן האם לאו משום חולץ, דא"כ הויא לה שניות בחלוצה, דאשת אחי האב מן האם הויא שניה, אלא משום המת דהויא שניה משום ערוה דאורייתא של אשתו גמורה</p>	

מסכת יבמות דף מ:

• ת"ש דתני ר' חייא....

תני ר' חייא בחלוצה שהיא אסורה להם, ארבע מדברי תורה, דלגבי אשתו הויין דאורייתא	
אביו שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)	אב של חולץ, אסור בה מן התורה מפני המת, דהויא לה כלתו
שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בנו	בנו של חולץ אסור בה מן התורה מפני המת, שהיא אשת אחי אביו
אח, שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)	אחיו של חולץ, דהוה נמי אחי המת, וקס ליה בלא יבנה
אח, שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בן אחיו	ובן אחיו של החולץ והמת וא"כ היא אשת אחי אביו
וארבע מדברי סופרים, דלגבי אשתו, הויין שניות	
אבי אביו אביו שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)	אבי אביו משום כלת בנו (אחד מן השניות)
אבי אמו אמו שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)	אבי אמו משום כלת בתו (אחד מן השניות)
שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בנו בן בנו	בן בנו קס"ד משום חולץ, דהויא ליה אשת אבי אביו (אחד מן השניות)
שפצען (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) בתו בן בתו	בן בתו דהויא ליה אשת אבי אמו (אחד מן השניות)

• קתני מיהא אבי אביו....

קתני מיהא אבי אביו, מאי לאו משום חולץ דהויא לה כלת בנו, וש"מ גזרו שניות בחולץ
לא, משום המת, דהויא לה כלת בנו מצד המת שהיתה אשתו גמורה, ולעולם לא גזרו שניות בחולץ

מסכת יבמות דף מ:

• ת"ש אבי אמו....

<p>אבי אמו</p> <p>אמו</p> <p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)</p>
<p>אבי אמו, מאי לאו משום חולץ דהויא לה כלת בתו, וש"מ גזרו שניות בחולץ</p>
<p>לא, משום המת, דהויא לה כלת בתו מצד המת שהיתה אשתו גמורה, ולעולם לא גזרו שניות בחולץ</p>

• ת"ש וכן בנו....

<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)</p> <p>בנו</p> <p>בן בנו</p>
<p>בן בנו, מאי לאו משום חולץ דהויא ליה אשת אבי אביו, וש"מ גזרו שניות בחולץ</p>
<p>לא, משום המת, דהויא ליה אשת אחי אביו מצד המת שהיתה אשתו גמורה, ולעולם לא גזרו שניות בחולץ</p>
<p>לפי אמרי דאמר דלא גזרו שניות באשת אחי אבי אביו,</p> <p>צ"ל דאסורה משום אשת אבי אביו מצד החולץ, וא"כ ש"מ לאמימר דגזרו שניות בחולץ,</p> <p>אבל מאן דאסר באשת אחי אבי האב, מצי לאוקמי משום המת, וכבר יש שאלה אם גזרו שניות בחלוצה או לא</p>

• ת"ש ובבן בתו....

<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה)</p> <p>בתו</p> <p>בן בנו</p>
<p>בן בנו, מאי לאו משום חולץ דהויא ליה אשת אבי אמו, וש"מ גזרו שניות בחולץ</p>
<p>לא, משום המת, דהויא ליה אשת אחי אביו מצד המת שהיתה אשתו גמורה, ולעולם לא גזרו שניות בחולץ</p>
<p>קושיית הגמ' - והא לא גזרו בשניות דעריות משום אשת אחי אבי אמו,</p> <p>אלא ע"כ משום החולץ דהויא ליה אשת אבי אמו, וש"מ גזרו שניות בחלוצה ש"מ</p>

מסכת יבמות דף מ:

• למדנו במשנה מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו....

<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) חנה (צרת חלוצה)</p>	<p>מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו,</p> <ul style="list-style-type: none"> • לאה וחנה נשואות לשמעון, ומת שמעון • ראובן חולץ ללאה, ואסורה בצרתה חנה משום "לא יבנה".... • ראובן אסור בקרובותיה של לאה • ראובן מותר בקרובותיה של חנה (צרת חלוצתו), דלא אמרינן שהצרה כחלוצה עצמה
<p>שמעון (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) רחל - רחל (אחות חלוצה), חנה (צרת קרובת חלוצה)</p>	<p>ואסור בצרת קרובת חלוצתו</p> <ul style="list-style-type: none"> • ראובן חלץ ללאה • רחל ולאה אחיות • רחל נשואה לנכרי, ולה צרה ושמה חנה • מת הנכרי, ראובן אסור ברחל (קרובת חלוצתו) וצרתה חנה

• גמרא

<p>אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל, הבא על צרת חלוצה, הולד אסור</p>
<p>מאי טעמא? באיסורא קיימא, שחלוצה היא דקיימא בלא יבנה ותו לא, אבל צרתה קיימא עליה באיסור אשת אח בכרת והולד ממזר</p>
<p>אמר רב יוסף, אף אנן נמי תנינא, מותר אדם בצרת קרובת חלוצתו, אי אמרת בשלמא צרה אבראי, דקיימא באיסורא קמא, ולא אמרינן חלוצה שליחותא דידה עבדא, משום הכי מותר באחותה, דלאו אחות חלוצה היא, ולגבי דידה נמי, כיון דחלוצה לאו שליחות דידה עבדא, לא משויא ליה בלא יבנה אלא באיסורא קמא קיימא</p>
<p>אלא אי אמרת צרה כחלוצה דמיא, דחלוצה שליחותא דידה עבדא ומשוי לה בלא יבנה, א"כ הויא לה צרה כחלוצה, ואמאי שרי באחותה</p>
<p>לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן דאמר בין הוא בין אחין אין חייבין לא על החלוצה כרת ולא על צרתה כרת?</p>
<p>אמר לך ר' יוחנן כיון דכל איסור קרובת חלוצה אינה אלא מדרבנן, וכדריש לקיש דאמר כאן שנה רבי אחות גרושה דאורייתא ואחות חלוצה מדרבנן, א"כ שפיר י"ל דגזרו רבנן בקרובת חלוצה ולא גזרו בקרובת צרתה, אע"פ שצרתה כחלוצה ואין בה חיוב כרת</p>

מסכת יבמות דף מ:

• למדנו במשנה....

<p>שפיעו (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) חנה (צרת חלוצה)</p>	<p>מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו,</p> <ul style="list-style-type: none"> • לאה וחנה נשואות לשמעון, ומת שמעון • ראובן חולץ ללאה, ואסורה בצרתה חנה משום "לא יבנה".... • ראובן אסור בקרובותיה של לאה • ראובן מותר בקרובותיה של חנה (צרת חלוצתו), דלא אמרינן שהצרה כחלוצה עצמה
<p>שפיעו (מת), ראובן (חולץ) - לאה (חלוצה) נכרי - רחל (אחות חלוצה), חנה (צרת קרובת חלוצה)</p>	<p>ואסור בצרת קרובת חלוצתו</p> <ul style="list-style-type: none"> • ראובן חלץ ללאה • רחל ולאה אחיות • רחל נשואה לנכרי, ולה צרה ושמה חנה • מת הנכרי, ראובן אסור ברחל (קרובת חלוצתו) וצרתה חנה

- קושיית הגמ' - מאי שנא רישא דקרובת צרת חלוצה מותרת, ומאי שנא סיפא דצרת קרובת חלוצה אסורה?
- תירוץ הגמ' - יש לחלק ביניהן.....

מותר בקרובת צרת חלוצתו	אסור בצרת קרובת חלוצתו
<p>משא"כ בקרובת צרת חלוצתו, כשהיבמה חולצת, אין צרתה הולכת עמה, הלכך כי נסיב אחות צרה, לא אמרינן אחות חלוצתו נסיב, לכן לא גזרו בקרובת צרת חלוצתו</p>	<p>הטעם שגזרו בצרת קרובת חלוצתו, משום כשלאה חולצת, מוליכה אחותה רחל עמה לב"ד, וכ"ע לא ידעי הי מינייהו יבמתו, ואיכא דסבר דרחל חלץ, וכי נסיב צרת רחל, דהיינו צרת קרובת חלוצתו, אמרי צרת חלוצתו נסיב, דאינהו סברי שרחל וצרתה נשי אחיו הוו, שהרי חלץ לרחל</p>

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.